

Беседа Патријарха српског Порфирија у манастиру Милошевцу

Преосвећени Владико брате, саслужитељу и учитељу нас који смо по годинама млађи у вери, учитељу у томе како треба волети Цркву, за њу живети, како је треба водити и како јој треба служити.

Браћо и сестре, представници власти по реду и по достојанству,

Ја сам данас заиста благодаћу Божјом радостан јер су дивно украшени храмови у овој епископији и нема ништа лепше него служити у њима. У њима служити Свету Литургију и осетити да је Бог са нама, у Светој Литургији и да смо ми са Њим, и да не постоји то што нас може поколебати, у вршењу добра, врлине, у ширењу љубави.

Не постоји то што нас може спречити да служимо истини и да служимо Богу. Али ма колико било дивно служити у завршеним и украшеним храмовима, колико год је то велики благослов и радост, за мене је данас много већа је радост што у овоме још недовршеном, али већ се назире биће диван и предивно украшен храм, могу да служим свету Литургију, са Вашим благословом драги Владико, са вама, браћо и сестре, са вама којима сви ми свештеници припадамо. Ја истински осећам да сам део ваше кости и део вашег тела, једно сам са вама. Радост је велика служити Богу и молити се са

онима који имају чисту душу, који имају истинску, праву и једноставну веру, без примеса људског мудровања. Зато је ваша вера за све нас, одакле год долазимо у Републику Српску, велики благослов, утеха, снага коју добијамо и која нам помаже да можемо да носимо своју одговорност каква год она била. Када се сусретнемо са вама, са вашом живом, чистом и једноставном апостолском вером, сусретнемо се са оном вером на коју је позивао Господ наш онда када је ходио по води и када је позивао апостола Петра рекавши му да је могуће не само превазилазити проблеме у своме животу, не само чинити чуда, него надићи и све законе природе онда када смо привезани за Христа. Та јеванђељска прича, у којој Господ ходи по води и позива Петра да му дође у сусрет, управо то потврђује да је нама неопходна и важна једноставна чиста вера. Каже Господ Петру: Дођи к мени. И Петар, када је слушао без философирања, без компликовања логиком овога света, када је слушао једноставно Христову реч, ишао је по води. Оног тренутка када је почео да размишља по науци од овога света, да анализира законе природе, да се пита како је то могуће ићи по води, то значи онога момента када се одвојио од Христа почео је да тоне. Ваша вера је, браћо и сестре, таква да све нас чини да се осећамо да можемо урадити, не својим моћима, него баш том чистом вером и љубављу вашом, много више него што бисмо могли као обични људи, па чак и онда када употребимо све силе и науке овога света. Да је то тачно јесте сведок и сведочанство и ова светиња која се диже. Осовица, Ступље и овај манастир на Црквини јесу светиње које су порушене пре више од триста година, порушиле су их Османлије. И ево требало је да дође време да се ви, браћо и сестре, родите, затим да имате на челу, оваквог епископа, и да све те светиње, не само обнављате, него их чините да буду истински духовни украс читавог православног света. Да буду ваше светиње, украс и шире од православља, али да нама буду чврст темељ, да буду извор снаге, да буду место окупљања и нашег унутарњег обнављања.

Обновили сте ове светиње, слава Богу, показујући своју веру. Али те светиње треба да буду место нашег свеукупног црквеног, верског и народног обнављања у сваком добру, у свакој врлини, да будемо интегрисани као личности, јер смо, знате ви то добро, свако из својих разлога, често поцепани, шизофрени. Једно хоће ум и душа, а друго чини тело. Знамо да смо поцепани као породице. Колико има само деце непослушне својим родитељима, колико има родитеља који не брину о својој деци, колико има супружника који не живе у јединству и љубави, а и као народ имамо себи шта да кажемо. Окупљајући се у светињама имамо итекако разлога, али и могућност да превазилазимо своје парцијалне интересе и да изграђујемо јединство у свему ономе што је неопходно за све. Други ће нас гледати и поштовати онолико

колико ми себе поштујемо.

Данашњи део из Јеванђеља о Матеју управо нам то говори, браћо и сестре. Када се Господ обраћа својим ученицима Он им каже: Чувајте се, људи ће вас ставити на муке, гониће вас и предавати у тамнице и водиће вас пред цареве, пред владаре овога света због тога што сте то што јесте, због тога што сте Христови и као народ и као Црква, због тога што сте Православни. Како сам Господ каже, водиће вас на све то због тога што хоћете да будете моји, због тога што сте зидали светиње, неко их је рушио, па због тога што их обнављате неће се радовати силе овога света, јер су то светиње које ће нас обнављати Христом, благодаћу, врлином. Обнављаће нас да будемо истински снажни и јаки сведочећи истинске вредности јеванђељске које неће овај свет. Неће овај свет реч Господњу: Љуби ближњег свог као самога себе, а то значи све људе. Него овај свет оће да наметне правило које гласи: циљ оправдава средства или око за око, зуб за зуб или мера за меру. А Господ каже: Љуби ближњег свог као самога себе и љуби Господа Бога свог читавим бићем. Па то значи обнављање светиња. А то неће свет глобализујући, свет који не признаје идентитете, који хоће да намеће своја правила која је смислио ко зна ко и ко зна где. Неће да дозволи да гајиш парадајз без вештачког ђубрива, или да може бити другачијег облика него што је замислио. Кажем то сликовито, а тиче се много више и дубље важнијих и много дубљих вредности нашег живота. И ево Господ Христос то сам каже: Па шта се чудите, Мене су гонили пре вас, јер сте моји ученици и следбеници, јер сте део мога тела које се зове Црква. Јесмо, браћо и сестре! Зато и знамо да кад год би неко хтео да руши, ако би у томе и успео, ми ћемо поново зидати. Црква Христова и јесте у знаку крста, али не у знаку крста коначне дезинтеграције и пропасти свега, него у знаку крста као увода у васкрсење. Чудиће се отуда многи како то из пепела ниче ова светиња. Хтеће можда због тога да нам заврћу руку, али окупљајући се на молитви, обраћајући се Богу, дижући светиње, бивајући оно што јесмо, ми ћемо на најмирнији могући начин исказати, у најмању руку, неслагање са тим завртањем руку, јер оне ће бити завртане докле год ми на то будемо пристајали. Било је деценија иза нас и на овим просторима, у читавој регији, када смо пристајали на то да нам буду завртане руке, да нам буду рушене светиње, да нам се одузима право на то да будемо оно што јесмо. И тада је изгледало да ће онима који су мрзели Христа, мрзели Цркву Његову и народ Божји окупљен у Христу и око Христа у светињама Његовим, изгледало је да су успели. Али, где дао је Бог да вера православна у нашем народу никада није утихнула, никада се није ни смањила, само се повукла и сачекала своје време. И ево данас је, браћо и сестре, то време. Наше је да радимо свој посао. Наше је да водимо рачуна о

томе шта ми другима чинимо, да водимо рачуна о томе да Господа не растужимо својим чињењем у односу на друге. Како ће они радити, то је њихова ствар, а ми знамо, ево Господ каже: Ставите, дакле, у срца своја да се унапред не припремате како ћете се бранити, јер ја ћу вам дати уста и мудрост којима се неће моћи супротставити ни одговорити нико од оних који ненавиде на вас. Нико од оних којима ви сметате.

Дакле, браћо и сестре, радујем се што сам данас овде у овој светињи за коју сам сигуран да ће бити не само зидови којима се поносимо и у које долазимо туристички да би смо правили фотографије, селфије и слали их својим познаницима хвалећи се где смо били. Не, то ће бити место у које ћемо скромно и скрушено, као данас, долазити да бисмо на коленима молили Господа да нам благодаћу својом, осветљујући наша срца, укаже на то ко смо, на тамну страну нашег бића, да бисмо је се ослобађали и одагнавали од себе. Али и да би нам Господ указао и на оно што је добро и што је истински Богу мило, да бисмо на томе радили и то умножавали да бисмо се као појединци обнављали, постајали бољи, а тако су радили и наши преци, од владара па до обичног човека. Питали су Господа, помолили се Њему да оно што раде буде њима на спасење, а на изграђивање тела Цркве и народа Божјег.

Дакле, ово место ће бити место сабирања у то сам потпуно сигуран, али се молим Богу да буде место преиспитивања нас и као појединаца и као заједнице, и биће место молитве Богу. Јер Он треба да буде са нама и уз нас, да нас води, јер без вере, без молитве ми нисмо оно што треба да будемо. Без вере православне, имали смо и то искуство, када је многима од наше браће и сестара насилно, а неким је и добровољно, одузета вера. Они су тада постали безоблична маса од које је могло, рукама и силама овога света, да се прави шта год треба. За сваку врсту идентитета основни, фундаментални – дубоко верујем, на то нас Јеванђеље упућује – јесте идентитет духовни. Ако ми духовно не знамо ко смо, бићемо само скупина биолошких јединки која ће можда у тренутку остваривати неке циљеве због какве какве такве слоге. Али врло брзо, без тог духовног коректива и корена, та група, ма колико у једном тренутку била сложна, удариће једна на другу као што бива и у анималном или бесловесном свету.

Молим се Богу да вас Господ све благослови, да долазите у ову светињу, браћо и сестре, да своју децу научите православној вери. Када их научите православној вери не бојте се низашта друго. Све остало ће засигурно знати. Знаће ко су и шта су, знаће да поштују и цене и развијају своје. Знаће да поштују и прихватају друго и „туђе“, знаће да граде јединство са свима, али

знаће ко су и шта су и неће да то што је њихово, што је њихова душа и њихово срце, било ко и на било који начин одузме. И ево Црква наша, Црква Христова, не познаје границе. Многи данас би хтели да оптуже Цркву да припада овој или оној држави. Ви добро знате да то није тако. Живи Господ не прави границе. Црква наша Православна, Српска Православна Црква, има своје канонске границе које досежу до крајева читавог света, а преливају се свакако преко граница појединачних држава. Црква постоји на сваком месту и на сваком простору, па и у свакој држави, да би пружила могућност преображаја, узрастања у добру, у љубави, у врлини, у милосрђу, у солидарности, у праштању.

Нека би вас Господ све благословио и као што је мој велики претходник, патријарх Иринеј, био на овом месту када је почео да се зида овај манастир, помолио се, заједно са владиком Јефремом да се крене у радове. Господ је данас дао да служимо Литургију, а даће Бог да ускоро ову светињу, заједно са свима вама, уз ваше молитвено учешће, као што учествујете и материјално, а колико сам чуо учествује и држава Република Српска, показујући тиме шта је њен идентитет. Вероватно учествују и град Приједор и град Бања Лука и сви заједно, показујући на овај начин шта су наше жеље, шта је наш циљ. Ко зида светиње, ко зида богомоље тај не може другоме желети зло. Тај не може смишљати другоме зло. Онај ко зида светиње, био тога свестан или не, он даје простора благодати Божјој која јесте увек и само љубав која спаја, а никад не раздваја, која гради мостове, а никад не руши. И градећи и обнављајући светиње сви ми заједно показујемо, и овде али и читавом свету, шта је наша амбиција и шта је наш циљ.

Даће Бог да се што пре окупимо овде, да освештамо овај свети манастир. Ја сам скромно, чувши да је манастир посвећен Пресветој Богородици, за почетак, за овај пут, донео икону Пресвете Богородице да до даљњег буде негде у неком углу ове светиње као место молитве, а даће Бог да то буде само почетак нашег учешћа у обнови ове светиње, свих светиња, али и нашег народа који треба да слави име Божје овде и сада, али и у векове векова. Амин.

spc.rs